

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési helyben, házhoz hordva:
Évész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy órára . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Évész évre . . . 13.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 7.- kor. Egy órára . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Bakonyi Samu dr beszéde.

Elmondta a véderő javaslatok tárgyalásánál.

Bakonyi Samu dr. a függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Debrecen város második kerületének országos képviselője, a képviselőház tegnapi ülésén hatalmas beszédet mondott. Régi szokás-hoz híven alább közöljük egész terjedelmében a nagy koncepciójú beszédet, amelyben kiváló tudásu, éles eszű, nagyra hivatott politikus, kifejtette a párt álláspontját a kormány nemzetrontó javaslatával szemben.

Az egész sajtó — pártkülönség nélkül elismeréssel emlékezik meg Bakonyi beszédéről, amely nem csupán parlamenti nyilatkozatnak, hanem gyönyörű mély és alapos tanulmányoknak is beillik, a napirenden lévő kérdéssről.

A beszéd élénken tükrözi vissza a szónok szellemi kva'itásait, amelyeknek a politikai harcokban már nem egyszer adta tanujelét.

A nemzet nagy ügyeiért folytatott küzdelemben Bakonyi Samu ezen beszéde irányító fényességgel bír, megmutatja azt az utat, amelyen az ország igazsáért folytatott harcban minden jó magyarnak követni kell.

A szép beszéd a következő:

Bakonyi Samu beszéde.

A Ház minden oldalán természetesnek méltóztatnak találni azt, hogy mikor ez a párt amelyhez szerencsém tartozni van, itt ezen javaslat tárgyalásánál legelőször akar amaga meggyőződésének kifejezést adni, átérzi azt a kötelességet is, hogy minden oldalról igyekezzék megváltgítani a kérdést, hogy így annak minden vonatkozását itt a képviselőház és annak útján az egész nemzet elé helyezze. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon!)

Azt hiszem, leghelyesebben akkor cselekszem, ha mindjárt beszédem elején felolvasom azt a határozati javaslatot, amelyet a magam és pártom nevében lesz szerencsém benyújtani, mert ebből a t. Ház mindjárt meg fogja látni azokat a szempontokat, amelyek engemet és pártomat felfogásunkban vezetnek.

A határozati javaslat.

Határozati javaslatom a következőképpen szól. (Halljuk! Halljuk! Olvassa.)

Az állami függetlenség legerősebb biztosítéka az önálló nemzeti hadsereg. Magyarország saját külön hadseregében is teljes mértékben megfelelhet az 1723. évi első és második tör-

vénycikkben vállalt kötelezettségeinek. A magyar hadsereg külön állását az 1867. xii. tc. helyes értelmezése nem zárja ki.

A 276. számú törvényjavaslat azonban az állami önállóság ezen alapfeltételével merev elentétben áll, sőt a közös hadseregben a törvénnyel biztosított paritást sem érvényesíti s a magyar álamliság követelményeit elejti, úgy — hogy ha törvénné válnék, a nemzetnek a hadsereg kérdésében vívott százados küzdelmeit be láthatatlan időre ismét eredménytelenné tenné.

A nemzet ezen küzdelmek utolsó éveiben fölismerete, hogy történelmi és természetes jogainak megvalósítását elsősorban az akadályozza, hogy egész egyetemének valóságos akarata a ma érvényben álló választási törvény útján kétségtelen kifejezésre nem juthat.

Az 1906. év ápril havában viszont a törvényhozás másik tényezője állította fel az előbbi országgyűlés többségének vezére elé a kormányzással való megbízás feltétele gyanánt a választói jog gyökeres és igazságos reformját amelynek életbeléptetéséig a katonai kérdések megoldása kölcsönösen függőben hagyatott.

A kormány azonban — noha a királynak a nemzetével megegyező akarata ezen megállapodás tiszteletben tartására őt is kötelezi, — ennek ellenére a trónbeszédben is elodáztatlanul sürgős feladatnak nyilvánított választójogi reform előtt benyújtotta a katonai törvényjavaslatokat, ami annál is helytelenebb eljárás, mert ezek és közöttük a véderőről szóló javaslat a nemzet teherviselési képességének végső megfeszítését követelik, holott gazdasági ereje kifejlesztésének egyik legfőbb feltételétől, a gazdaság önállóság egyik legerősebb tényezőjétől éppen ezen kormány fosztotta meg.

A tárgyalásra kitűzött törvényjavaslat a nemzet termelő munkájában is súlyos csabást mér, amikor a szolgálati időnek régóta sürgetett általános leszállítása helyett, a besorozottak jelentékeny részének mostani hosszabb tényleges szolgálati idejét továbbra is meghagyja, sőt a honvédségnél fölemeli s ezzel ugy gazdasági és szociális tekintetben mint katonailag egyformán káros újabb egyenlőtlenséget teremt.

A törvényjavaslat a magyar államot véd rendszerének nemzeti irányú kiépítésében előbbre nem viszi, jogaiban, gazdasági fejlődésében visszaszorítja.

A képviselőház tehát a javaslatot mindezeknél fogva általánosságban — a részletes tárgyalás alapjául nem fogadják el és kimondja, hogy a katonai kérdések megoldását az általános egyenlő és titkos választójogról megalkotandó törvény alapján választandó parlament feladatának tekinti. (Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

A függetlenség harcosai összefortak.

Legelső sorban aperciálom azt a tegnap itt a Házban megnyilatkozott, reám és pártomra nézve teljes mértékben megnyugvó jelenséget, hogy ebben a kérdésben — a véderő kérdéseiben a függetlenségi pártokhoz tartozó összes képviselők között semmiféle elválasztó különbség nincs. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ezt én kötelességemnek tartom itt a Ház nyílt színe előtt megállapítani, hogy érte meg ebből az ország és a nemzet, hogy reményei

tovább is táplálhatók, hogy az illetékes tényezőknek hiru reményei, amint azt bizonyára a t. képviselőház többsége kívánná, nem fognak bevélni, mert a nemzet abban, hogy függetlenségének harcosai ebben a kérdésben a harcot együtt fogják megvívni. (Igaz, ugy van! a bal és a szélsőbaloldalon) reményének táplálékát, csüggedő lelkének új szárnyait láthatja és találhatja fel. (Igaz, ugy van! Taps a bal- és a szélsőbaloldalon.) Ami elválasztó vonal ne talán van közöttünk, az ehhez a kérdéshez nem tartozik. (Igaz! Ugy van! a bal oldalon és a szélsőbalon.) Én hiszem azt, hogy határozati javaslatomnak olyan vonatkozásaira nézve, amelyek a Kossuth Ferenc t. képviselőtársunk elnöklése alatt álló függetlenségi elvtársainknak tegnap előterjesztett határozati javaslatában nem érintettek, a multaknak tapasztalataiból és legközelebről az elmúlt választásnak meggyőző erejéből, a mi t. függetlenségi társaink is le fogják vonni azt a következtetést, amelynél egyebet levonni a multak tanulságaiból nem lehet és együtt fognak velünk harcolni a másik nagy mozgató kérdésében is a jelennek és a jövődönek. (Tetszés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

A kormány nemzeti vívmánya.

E kérdéssel összefügg egy másik nagy politikai jelenség. A t. kormány azt tekintette leg-sürgősebb feladatának, hogy kieszközölje ő fel-ségétől annak lehetőségét, és igyekezék e tekintetben a volt osztrák kormányval megállapodásra jutni, hogy a véderőjavaslatok itt a magyar parlamentben sürgősen tárgyalassanak, mi előtt azok még odaát az osztrák birodalmi gyűlésben tárgyalás alá vehetők lennének. Ezt a nagy nemzeti vívmányt sikerült a t. kormány-nak kiharcolnia. (Derűtség a szélső baloldalon.) Alkalmunk van immár a t. kormány-nak jóvoltából és ezen győzedelmes harcból kifolyólag arra, hogy csakugyan itt látjuk előttünk a mi véderőnknek azt a jövődójét, amely szerint azt meg akarja alapítani a t. kormány és a t. többség. Mi akkor, amikor az osztrák bonyodalmak beállottak, a javaslat tárgyalásának elő-készítésével foglalkozó mindkét bizottságban kö-telsségüknek tartottuk, a t. kormányt arra figyelmeztetni, hogy ebből újabb bonyodalmak keltekezhetnek. A bonyodalmak máris bekövetkeztek és hiába adta a t. miniszterelnök ur ismételtén kifejezését megszokott optimizmusának ugy a véderő-, mint a pénzügyi bizott-ságban az iránt, hogy az osztrák helyzet alakulása nem fog gátul szolgálni arra nézve, hogy a véderőjavaslatok Ausztriában is parlamenti tárgyalás alá kerüljenek. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Méltóztatik látni, hogy a fejlemények alakulása odaát Ausztriában az, hogy erre, ugy, amint kénytelenek voltunk előre megmondani, ezidőszert semmiféle komoly kilátás nincs. — (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Abraham Dezső: A la bank-kérdés!

Bakonyi Samu: Ebből ismét az következik, hogy itt letárgyaltuk e javaslatokat letárgyaljuk esetleg valamennyit, odaát Ausztriában pedig a kormány helyzete...

Kelemen Samu: Rendelettel fogják élebeléptetni ezt is.

Bakonyi Samu: ... Meginogván, nem lesz módja esteleg minden jóhiszeműségre mellett és

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

az előbbi kormány obligójának átvétele mellett sem arra, hogy a javaslatok valamennyijét ott törvényerőre emelje. Ki fogja tehát tenni magát a magyar törvényhozás estleg annak a már nem egyszer megtörtént esetnek, hogy itt a nemzetet nagy mértékben meyerhelő, jogaira nézve hátrányos, jövődjére nézve veszélyes javaslatokat törvényerőre emeljük, védszervezetünket megállapítjuk és az osztrák belső viszonyok miatt e ránk nézve terhes javaslatokat, amelyek itt már törvényerőre emeltettek, életbe még sem léptették, vagy ami ennél még mindenestre rosszabb, megeshetik, hogy azok a javaslatok, amelyek kizárólag a tehertételeket tartalmazzák, ott talán elfogadtatnak, de azok a javaslatok, amelyekben a t. kormány és t. többség a maga részéről bizonyos előhaladást lát, ott vagy megbukik, vagy egyáltalán tárgyalás alá nem kerülnek. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Az általános választói jog.

T. Ház! Határozati javaslatomban exponálva van ennek a pártnak az a meggyőződése, hogy ez a Ház nem bír azzal a politikai értelemben vett etikai jogosultsággal, — hogy a védszervezet megállapításához fogjon. Mert a védszervezet kérdései, úgy, amint annak kérdései az utolsó tíz esztendőben fejlődtek, elválaszthatatlan kapcsolatban jelentkeznek a választói jog kérdésével. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Tisza István gróf miniszterelnök ur ezt a felfogást magáévá tette és egyben elfogadta itt a Ház nyílt ülésén azt a feltételt is, amely ahhoz köttetett, hogy t. i. a választói jog reformjának munkálatai pedig haladéktalanul kezdessenek meg.

Az 1905-iki választások a függetlenségi és 48-as pártnak relatív többséget adtak. Mi programunkhoz képest, amely magán foglalta az általános, egyenlő választójogot és a titkos szavazást, akkor is a reformnok ezt az irányt képviseltük volt a nemzet előtt. A kifejlődött nagy küzdelem során aztán tudjuk, beállottak olyan incidensek, hogy az általános, egyenlő, választójogot és titkos szavazást bizonyos tényezők úgy állították fel, hogy abból az egyoldalú katonai követeléseknek teljesedésére merítették reményt a hatalom. Ez volt az oka után, hogy a nemzet közvéleménye megosztott a választójog alapvető kérdései körül, mert nagyon sokan, akik legelső helyre tették sorrend-

ben is a nemzet követeléseinek teljesedését, ebben a felfogásban azoknak veszedelmét látták. 1906 április havában azonban történelmi tényként állott be a helyzetnek az a kialakulása, hogy most már nemcsak a nemzet követelése között jelentkezett az általános egyenlő választójog és a titkos szavazás, hanem egyenesen a törvényhozás másik tényezője, a király, föltétel gyanánt követelésbe helyezte a maga részéről is a jognak ilyen mértékű kiterjesztését. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Feltételül tüzte a nemzet akkori vezérei elé, a kormányalakítással való megbízás feltétele gyanánt, és ezen az alapon jött létre az a megállapodás, hogy a katonai kérdések kölcsönösen kikapcsolatnak a törvényhozás mindkét tényezője részéről és megállapodás történt arra nézve is, hogy ezeknek megoldása azon időre maradjon, amikor megalkottatván a választójognak ilyen alapelveken nyugvó reformja, az annak alapján megválasztandó képviselőház elé kerüljenek majd a katonai követelések.

Mi, a Ház ezen oldalán abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a magyar nemzet lelkéből nem vesztetett még ki a közjogi értelemben vett legkonzervatívabb és legreakcionáriusabb kormányol uralma alatt sem a maga történelmi és természeti jogaihoz való ragaszkodása. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Klasszikusan fejtette ezt ki Tóth János, t. képviselőtársam, tegnapi beszédének első részében, amikor törvényeink hosszú sorozatát állította a t. Ház elé, amelyek mind azt hozzák a jelenre és a jövődjére való tekintettel is a magyar nemzet emlékezetébe, hogy az önálló magyar hadsereg intézménye jogilag mindig élt a nemzet felfogásában és lelkületében. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) És mert ezt tudjuk, meg vagyunk győződve arról is, hogy az általános választójognak diadala idők múltán ha nem is egyszerre, de fokozatosan, meg fogja hozni, ami e részben való programunknak is teljesülését. (Ugy van! a baloldalon.)

Ez szepereációt nem jelent és a mi pártunk csak az ellen védelmezi nemcsak a nemzetet, hanem — ha lehet így mondani — magát ezt a kapcsolatot és magát adinasztiát is, hogy ennek az értelmé tulmenjen az ott megállapított lényegen, amely lényeg nem egyéb, mint a kölcsönös és együttes védelem. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) mert a mai állapot nem jelent egyebet, mint a nemzet lelkének elnyomá-

sát, mint a nemzet történelmi aspirációinak, jövődjének és nagyságának lehetetlenné tételét. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisza Kálmán szavai.

Hiszen Tisza Kálmán is azt mondta: «Alam, amelynek nincs nemzeti hadserege, állam, amely nem rendelkezik önállóan pénzügyei felett állam, amelynek létele nincs diplomatikailag elismerve, amely ezen körülménynél fogva sem gyakorolhatja a külpolitikában az őt megillető befolyást, sem saját fennállása iránt biztos, sem uralkodó trónja hatalmának és fényének fenntartásában és növelésében erős, sem emberiségi és művelődési érdekeknek érvényesítésére, elővitelére alkalmas nem lehet.

Holló Lajos: Ezt még a bihari pontok előtt mondotta!

Bakonyi Samu: Aranyiszavak, amelyeket mi most is vallunk és vallani fogunk mindenkor. A tárgyalás alá kerülő» törvényjavaslat alkotmány jogi sérelmei kézzelfoghatók és nyilvánvalók, csak azokat a szempontokat emelem ki, amelyek legpregnansabban bizonyítják azt az igazságot, hogy e javaslatok a nemzet alkotmányos jogait veszélyeztetik!

Ezek között, minthogy a közelmúltak tapasztalataiból mindenki merithet állításomnak valósága mellett bizonyítékokat, a legelső sorba kell helyeznem az 1888: XVIII. t.-cikknek további hatályban tartását. A véderőbizottságban a t. miniszterelnök ur egy csodás kijelentést tett, hogy miképpen lehet az 1888: XVIII. t.-cikket mint az alkotmány veszedelmét felfogni, hiszen az tulajdonképpen egyike azoknak a biztosítékoknak, amelyek alkotmányunkat védelmezik. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.) Én azt hiszem, a t. miniszterelnök ur nagyon kevés gondolkodás után be fogja látni, hogy ez a kijelentése kissé mégis tulságosan optimista.

Az alkotmány veszedelmei.

Abban a rendszerben, amelyet es a törvényjavaslat fenntartani kíván, egyéb súlyos veszedelmek is foglaltatnak, ami alkotmányunkra nézve (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) Az 1867. XII. t.-c. 11. §-a a vezénylet, vezérelt és bszervezet intézését alkotmányosan gyakorló felségjognak nyilvánítja. A bszervezeti felségjognak most értelmezett gyakorlatában az a veszedelem hárulhat reánk, hogy a törvény következő szakaszában biztosított egy másik

Az apa.

Irta: Egon Nosca.

Paul Lermina egyike azoknak a párisi szerencselovagoknak, akik jól értik azt a nehéz művészetet, hogyan lehet aratni vetés nélkül, meglehetősen kedvetlenül ödöngöit a bulvárdokon.

Aratása néhány nap óta nagyon soványan festett, gyomra és erszénye üres volt. Aminek az lett a következménye, hogy boszszúságának a lelkében kifejezést is adott. Szidta — természetesen nem úgy, hogy valaki meg is halhatta volna — a kormányt, amely egyetlen oka csupán annak, hogy az ember uem kereshet. Szidta az embereket, akik a kávéházakban ütek és osztrigát és biftéket ettek s elátkozta magát és az egész életét, amiért ő nem tehetette ugyanezt, hanem éheznie és szenvednie kellett.

Éppen be akart fordulni a Rue de Lafitteba, hogy utolsó souc-ján a marchand de vinnál néhány csöpp it'ba fojtsa bele a bánatát, amikor hirtelen egyik régi cimborája, Francois Mardis bukkant fel előtte.

Paul Lermina jó néhány csinyt követett el már Francois de Mardis-val egyetemben, de már rég ideje, hogy nem látták egymást s Paul már arra is gondolt, hogy a cimborája valamelyik „vállalata“ közben hajótörést szenvedett s a foház kikötőjébe evezett bele. Hanem hát most ott állt előtte az ő régi cimborája s még hozzá olyan formát mutatott, hogy meglátszott róla első szempillantásra, mennyire más napokat él most, mint a régi időkben.

Elégülten ült Tartoni kertecskéjében, fagylatot szopogatót és kacérul babrált a mellényéről lecsüngő aranyláncával. Néhanéha belepillantott az előtte heverő „Char-

vari“-ba s mindenképpen úgy viselkedett, mint aki azokhoz a boldogokhoz tartozik, akik édes semmittevéssel tölthetik a napjaikat.

Paul Lermina ránézett a barátjára, aztán örvendetes ámulattal rontott neki.

— Francois, te itt?

A megszóított férfi udegenül nézett fel. — Mit akar, uram. Nem ismerem őnt!

— Ugyan ne tessed magadat pajtást! Csak nem fogod elfelejteni öreg barátodat akkor, amikor jól megyen a dolgod. Nekem most nincs szerencsém!

Hát Francois Mardis résztnt sokkal jóindulatubb volt, semhogy továbbra is megtartsa álarcát az ő öreg barátja előtt, aki ilyen szárnalmas alakban jelent meg előtte, de meg sokkal több huncutságot követtek ők el közös erővel, semhogy tanácsosnak tartotta volna, hogy az ő régi cimborájával nyílt ellenségeskedést kezdjen.

— Szegény tatár! — mondotta ennél fogva bizonyos nagylelkű részvétellel tekintve le rá.

— De hát te! Ugyancsak jó fogást csinálhattál.

— Ej, nem éppen!

— Hiszen egészen tekintélyes lettél.

— Mindenesetre. Hát igaz, egy idő óta nyugalomba vonultam — Mondotta Francois, akiben, mint minden szélhámosban, megvolt az a könnyelmű tulajdonság, hogy dicsekedni kezdett cimborája előtt a hőstetteivel.

— Nyugalomba vonultál, persze addig, amíg nem kínálkozik megint valami.

— Nem, nem! Tőkepenzes lettem.

Paul Kermina tágra nyílt, irigy szemmel bámult barátjára, ez pedig a mellére ütött és így szólt:

— Igen, ha az embernek esze van, akkor pénze is van. Hanem hát gyere, majd elmondok neked mindent sorjában! Persze nem itt. Így csak nem mutatkozhatik veled az ember. Majd „külön szobába“ megyünk, fizetek neked ebédet s egy palack jó bort. Az én históriám nem való mindenkinek.

Csakhamar ott ültek kenyelmesen Tortoni egyik kellemes szobájában. Paul szembe ült barátjával s egyetlen szót sem vesztett el abból a leckéből, hogyan lehet az emberből tőkepenzes, miközben Francois Mardis bizonyos öntudattal beszélt.

— Vagy két hónapja már — kezdte Francois — amikor egy pajtással, Paul Lacombe-bal, hiszen ismered, — a Rue Saint-Louisban baktattunk. Körülbelül olyan állapotban voltam, mint te most, vagyis — s ezzel bizonyos jószágos csufolódással nézett végig a barátján — tisztára semmim sem volt. Bemegyek véletlenül egy boltba, hogy rágyujtassak megint a pipámra. Fialtal hölgy ült benn és éppen ékszer próbált. Pompás ékszer volt, drágakövel kirakott arany! Hisz tudod, értek a dologhoz. Condoltam magamban, itt lehet valamit csinálni. Megtugtam, hogy a hölgy a szomszéd fűszeres felesége. Szemben egy borüzlet volt. Bementem oda s egy pohár bor mellett tudakozódtam a fűszeresbolt felől. A gazda beszédes volt. Elmondta, hogy a szemközt levő szomszédja igen gazdag ember. Ője a ház és vagy negyvenezer frankos évi járadéka van. „Es mindzt csak úgy örökölte?“ — kérdeztem. — „Ahogy vesszük“ — volt a válasz. — „Hogy micsoda szerencsése van egy ilyen lelenek! Tudnia kell ugyanis hogy ezt a mostani boltost az elődje a lelenházból hozta ki inasnak. A fiu nagyon ügyes volt, értett ahhoz, hogy behizelegje magát. Előbb csak kifutó volt, aztán segéd lett,

jogunknak az érvényesítése elé is legyőzhetetlen akadályok tolnak.

Ez a másik jog a szolgálati idő meghatározása, amely, szemben a 11. §-ban biztosított felségjogokkal, egyenesen az országgyűlésnek van fenntartva. A szolgálati idő meghatározásához való jogunk azonban illuzóriussá válik azáltal, hogy a belső szervezet körében, pl. vonatkozásban a törvényjavaslat idevonatkozó rendelkezéseivel, az altisztek számát öfelsege határozhatja meg, hadügyi kormánya útján a belső szervezetben új formációkat létesíthet, miáltal az egyes fegyvernemek létszámviszonyai közt jelentékeny különbség állhat elő.

De ott van a törvényjavaslatnak a létszám emeléséről szóló 13. §-a. Nagy sérelem, hogy a 13. §-nak negyedik bekezdése szerint a tervezett törvény hatályba lépésének ideje alatt a létszámnak megváltoztatására vonatkozó kezdeményezési jog kizárólag a törvényhozás másik tényezőjének van megadva.

Mikor a felség kezdeményezési jogának — ezen fentartása a létszám megállapítása tekintetében kapcsolatban jelentkezik magának a létszámnak exorbitáns felemelésével, akkor teljes jogosultsága van annak az aggodalomnak, hogy ily előzmények után nem fog-e a felség ezen kezdeményezési jogával élni, mint ahogy azt megtette volt 1902-ben is incidentaliter egy novelláris javaslatlalt akarva érvényt szerezni a maga ebbeli felfogásának.

A 3. szakasz, ahelyett, hogy a két állam védelméről beszélne, azt mondja, hogy a közös haderőnek rendeltetése az ő felsége uralkodása alatt álló összes országoknak és tartományoknak védelme. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Reichseinheit!)

Az eltikkadt magyar önállóság.

Mit jelent ez?

Én nem állítom, hogy a t. kormánynak ezzel a szövegezéssel az lett volna az intenciója, hogy magyar törvénybe iktassa be az öszsbirodalom eszméjét: de igenis, állítom azt, hogy ezen szövegezésből erős érveket meríthetnek a mi ellenségeink, (Igaz, ugy van! a baloldalon) a létező és ezental még fellépő mindentőlbeli Lustkandl-ok, akik a magyar államnak önállóságát a magyar országgyűlés által alkotott törvénnyel látják ebben a szövegezésben érintve. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Tehát a legveszedelmesebb argumentumok

kat, a legsúlyosabb és legélesebb fegyvereket adjuk ezzel a szövegezéssel ellenségeink kezébe. (Igaz! Ugy van! balfelől) mert míg eddig mindig hivatkozhattunk a felmerült támadásokkal szemben törvényeinkre, ezental, ha törvényerőre emelkednek ez a szövegezés, éppen ellenkezőleg, ellenségeink hivatkozhatnak velünk szemben a mi törvényünk szavaira, (Igaz! — balfelől. Felkiáltások: Ezt akarják!) Ezzel magunk konstruálunk egy öszsbirodalmi fogalmat, egy magasabbrendű állami szuverenitást, amelynek eddig még gondolatától is sikerült a mi törvényalkotói munkánkat mindenkor, unanimitér, a Ház minden oldaláról egyértelműleg megvédelmezni.

Ez az egy intézkedés is jogosultá tenné a legkeményebb harcot.

Szünetet kér.

(Élénk helyeslés és taps a baloldalon. — Felkiáltások: Eljen Bakonyi!

Elnök öt percre felfüggeszti a szünet után újra megnyitja az ülést.

Bosznia-Hercegovina.

Bakonyi Samu folytatva beszédét, Bosznia-Hercegovina kérdésével foglalkozik. Ezzel a javaslattal Bosznia és Hercegovina hovátartozása, különösen a magyar álláspont érvényesülése tekintetében egyetlen lépést sem tettünk. Sőt a magyar álláspontra káros a javaslat 3. szakaszának szövegezése. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) De az egész javaslat a nemzeti álláspontnak egyenes tagadása. Az ellenzék obstrukciójáról beszélnek a munkapártiak. Nem wa mienk az obstrukció, hanem az, amelyet Bécs folytatott és folytat a nemzet törvényben biztosított joga ellen. Ez az obstrukció akasztja meg a nemzet produktív munkáját. (Taps a baloldalon.) A munkapárt is ugyan-ezt az obstrukciót találja magával szemben, hiszen nem tudnak semmit a nemzet jogos kívánásaiból megvalósítani. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Az ellenzék hosszas küzdelme után a szabadelvűpárt megalkotta a 9-es bizottsági programot. A munkapárt megalakulásakor ugyan fogadkozott, hogy ezt a programot megvalósítja. Látjuk, hogy ebből egyáltalán nem valósítottak meg semmit. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A teher-tételt mind megvalósítják de a program nemzeti tartalmából nem valósítanak meg semmit. Junktimról hallani sem akar-

nak. Kétségtelen, hogy ennek megvalósítása nem tőlük függ. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Jelszavas politikával vadolják az ellenzékét. Hát abban a 9-es bizottsági programmban nincsenek jelszavak? Csak az a baj, hogy az ellenzéknek kell sarkalni a kormányt, hogy legalább azokat a jelszavakat valósítsa meg. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A hadseregbe bele kell vinni a nemzeti tartalmat, mert a nemzet erről le nem mondhat. (Igaz! Ugy van!) A katonai perrendtartás nagy sérelme államiságunknak. — Törvénybe akarnak iktatni olyan állapotot, amely ellen mindig a legnagyobbpróvt. büzdött a nemzet. Törvénybe akarják iktatni, hogy a nemzet legfontosabb szervében, a hadseregben, idegen állam nyelve legyen érvényben. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Egy hang jobbról: Eltuzás!

Justh Gyula: Aki azt mondja, tuzás, az az osztrákoknak segít.

Az előnyök és a követelés.

Bakonyi Samu az előadóval polemizál ezután s kimutatja, hogy azok az előnyök — a után skimututja, hogy azok az előnyök eltörpülnek a nagy követelésekkel szemben. Hozzá ezeket a követeléseket olyan hadsereg részére támasztják, amely a nemzeti szellemtől nemcsak távol áll, de hajlandóságot se mutat az ahhoz való közeledésre. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Azzal, hogy magyar ezredeket Bécsbe helyeznek — csak az öszsbirodalmi eszmét szolgálják. A tisztek teljesen távol állnak a nemzet gondolatától. Ezen segíteni kell. Hangoztatja, hogy a szolgálati idő leszállítását a függetlenségi párt mindig követelte s ha most a javaslat ellen a párt állást foglal — az nem azért van, mert jelentékeny kategóriáknál meghagyja az eddigi szolgálati időt, sőt a honvédségnél egyenesen fölemeli. (Igaz! Ugy van!) A lovasságnál nincs szükség a három éves szolgálati időre, a tengerészetnél se négy esztendőre. Végeredményül meg lehet állapítani, hogy a javaslat a nemzeti álláspontnak egyenes negációja. (Igaz! Ugy van!) Azt mondják, a békét helyre kell állítani király és nemzet között. — Igaz, helyre kell állítani, de nem úgy, hogy az egyik fél megadja, magát, a másik pedig ennek a megadásnak minden hasznát élvezze. — (Taps a baloldalon.) Négy század tanulsága mutatja, hogy a nemzet joga csak akkor érvé-

beleszeretett a gazdája egyetlen leányába és el is nyerte a kezét s aztán örökölte az egész vagyonát.

Mélyen előprengtem az éredekese elbeszélés alatt. A helyzet nagyon kedvező volt rám nézve. „Hát semmit sem tudnak ennek az embernek a szüleitől?” — nyomoztam tovább. — „Éppenséggel semmit.” „Milyen idős az a boltos?” — „Lehet vagy huszonnégy éves.”

Nem kérdezősködtem tovább, ez elég volt nekem. A tervem már megvolt, csak néhány csekélységgel kellett még tisztába jönnöm. . . . Érdekel a dolog, Paul? Hát csak jól figyelj ide! Majd eltárod te még a szádát. . . .

Egy héttel később egy öreg ember hadt gárdatiszti egyenruhában a Rue St. Louis-n át. Hej! Ha láttál volna, hogy kiöltözködtem. A fűszeres éppen ott állott a boltajtóban. Megkérdeztem a nevét s mikor megmondta, élesen ráléztem és sirva a nyakába borultam. „Fiam, fiam!” — zokogtam.

Ebben a pillanatban Paul felpattant a székről és majd, hogy meg nem pukkadt neveltében.

— Oriási fickó vagy te, Francois! — hajlogatta egy ideig.

Hanem a cimpora csak folytatta még tovább.

— Az én fűszeresem nem tudta eleinte, hogy mit jentsen ez, én azonban lélegzethez sem engedtem juin, hanem előszedtem papírjaimat s kezdtem neki beszámolni. „Éppen most érkeztem Afrikából” — fogtam s azán csodálatos históriát beszéltem el neki hadifogságról s mind egyébről. „Első dolgom hazaérkezésem után az volt édes fiam, hogy felkutassalak, Négy nap óta szaladgálok már. Oh, nem tehettem akkor másként, a lele-

házban kellett, hogy elhelyeyzelek.” Aztán keservesed folytattam: „Szegény anyád nem tudta elviselni apja haragját, meghalt a jó Antoinette!” Es így tovább. Igazoltam is magamat mindenféle irásokkal, de az én fiam-uram nem egyhamar ment bele a dologba.

Ingadozott s nem tudom, mi lett volna ha egy sereg szomszéd nem kerül elő s a partomat nem fogja. Az egész Rue St. Louis öszszeszaladt a kiáltásaimra és heves taglejtéseimre s mindenki csak arra szorítja a fűszerest, hogy legyen vége már a szivtelenségnek. Mit tehetett hát? Ha cserben hagy, akkor az összes vevőit elveszti. Befogadott hát a házába, ahol rövid idő alatt ugy megkedveltetem magamat, hogy mindent elhitt nekem, amit csak elmondottam s a hálás fiu végre egy hatezer frankos évi járadékot biztosított nekem. Ez a történelmem. Hát nem vagyok én a legügyesebb fickó a világon, Paul?

— Igen, bizonyos, hogy az vagy! — felelte csodálattal pajtásam.

Együtt iddogáltak még egy ideig s Francois Mardis ivott a barátja egészségére és kívánta neki, hogy akadjon ő is hasonló szerencsére.

Másnap a fűszeres a következő levelet kapta:

„Mélyen tisztelt uram!

Ha kötelezi magát, hogy háromezer frankos évijáradékot biztosít nekem, akkor olyan titkot árulok el önnek, amellyel hatezer frankot takaríthat meg évenként. Titkom olyan, hogy a megtakarítás bizonyos. Nem kell csalástól tartania. Valaszát P. S. poate restante várom.”

A fűszeres elment az ügyvédhez, hogy a dolgot megbeszélje. Az ügyvéd irt az is-

meretlennek s a levelezésnek az lett az eredménye, hogy belementek a háromezer frankos szerződésbe, de csak azzal a feltétellel, hogy az első háromezer frankot csak akkor fizetik ki, amikor a titok a birtokukban lesz és meggyőződtek arról, hogy semmiféle csalással nincs dolguk. Válemi pártatlan tanúnak kell eldöntenie, vajjon a titok csakugyan olyan-e, amely meghozza az ígért megtakarítást. Ezt az ajánlatot az ismeretlen is elfogadta.

Paul Lermina, mert természetesen ő volt az ismeretlen levelező, leleplezte pajtásának, Francois Mardisnak a csalását s ezzel csakugyan eleget tett a maga részéről szerződésnek. Igaz ugyan, hogy a fűszeres ilyen módon egyik gazembernek a kezéből a másikéba került, de ezzel nem sokat törődött, hisz a haszna meg volt belőle. Sőt erősen tartózkodott attól, hogy kövesse ügyvédjének a tanácsát, aki azt ajánlotta neki, hogy tegyen följelentést. Ebbe semmiképpen sem akart belemenni, mert félt a sok mendemondától.

Néhány nappal később Francois Mardis akit a fűszeres természetesen rögtön kidobott a hazából, üres gyomorral és üres erszénnyel ödöngött a Boulevard des Itaensen. Hát egyszer meglátja Paul Lerminát, aki ott ül Lorróni előtt és fagyalaltot szopogat. Elegánsan volt öltözve és néha bepillantott Charla Most rajta lett volna az ámulás sora. variba.

Csak hogy Francois neszt vette már valának, nem kérdezősködött tehát, hanem mikor látta a barátját, elfordult és pofozni szerette volna magát, miközben így dünnyögött bele a szakállába:

Oh, én ökör. Hogy miért nem tudtam befogni a számat!

nyesülhet, ha elszánt, kemény harccal szállunk sikra érte. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A függetlenségi és 48-as párt megteszi kötelességét. A javaslatot nem fogadja el, hanem ajánlja ha társai javaslatának elfogadását. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps a baloldalon. Szónokot számosan üdvözlök.)

Apponyi beszél.

Országgyűlés.

Náday Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Szojka Kálmán, gr. Draskovits János és Beszkid Antal.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvassák az interpellációs könyvet, melyben a következő bejegyzések vannak:

1. Ivánka Imre a miniszterelnökhöz intéz interpellációt a külügyminiszternek az albán kérdésben elfoglalt álláspontja tárgyában;
2. Ivánka Imre interpellációja a Duna-Tisza csatorna tárgyában;
3. Ráth Endre interpellációja a közúti villamos vasút anomáliája tárgyában;
4. Ráth Endre interpellációja a boszniai postatakarékpénztár tárgyában;
5. Szmrecsányi György interpellációja a Cunard-Line hajóstársaság szeszítése tárgyában.

Elnök: Az interpellációkra 1 órakor tér át a Ház.

Napirend szerint következett a véderőről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Scher-Thoss Béla gr. néppárti: Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Legfőbb kifogásuk a javaslat ellen az, hogy nincs benne semmi ellenszolgáltatásra kihatás, melyek némileg ellensúlyozhatnák azokat a terheket, amelyekkel a javaslat keresztülvitele jár. Röviden ismerteti a javaslat egyes tételeit, melyekkel a részletek tárgyalása során kíván majd foglalkozni. Egyelőre a 2 éves katonai szolgálat feltétlen való keresztülvitelt sürgeti, de nem oly értelemben, mint az a javaslatban kontemplálvan. Azon nézetének ad kifejezést, hogy akkor, midőn a kormány a javaslatot beterjesztette, nem az ország érdeke, hanem a saját pozíciójának felfelé való erősítése lebegett szeme előtt.

Apponyi Albert gróf: Röviden foglalkozik

Apponyi Albert gróf: Röviden foglalkozik a véderőjavaslatok legutóbbi — 1889-től — történetével. A véderőjavaslatok Tisza Kálmán miniszterelnöksége óta négy kormányt buktatott meg, sőt magának Tisza Kálmánnak is, ha nem is közvetve, de közvetlenül ezen javaslatok okozták bukását. Ezek a javaslatok vezettek 1902-ben a chlopi-i hadiparancshoz és az körül felcsapott felzúdulás söpörte el a mostani miniszterelnök első kormányát.

Azóta a véderőjavaslatok nemcsak kormány-, e alkotmányválságokat is idéztek elő. Azért, mert a véderőben sohasem volt az, ami a nemzet szempontjából elsősorban nemzeti érdekek szükségleteit elégítette volna ki.

Futó pillantást vetve a jelen javaslatra, megütözéssel látja, hogy a volt kormányok legfukarabb pénzügyminisztere, aki minden nemzeti szükséglettel szemben oly szűkmarku volt, az ezen javaslatban szükséges óriási pénzüsszegek előteremtésére mégis vállalkozott.

Általános szempontokból bírálván a javaslatot, oly véderő megalkotását követeli, mely a nemzet és hadsereg közt harmoniát teremtsen meg, úgy mint az más államoknál is megvan. Ebben látja okát annak, hogy a nemzet nem áldoz szívesen a közös hadseregnek. Mert a kormány ebben a javaslatában is teljesen figyelmen kívül hagyta a nemzeti szempontokat.

Ismerteti ezután pénzügyi szempontból a javaslatot. Kifogásolja, hogy míg a katonai kiadások 116 millióval emelkedtek, addig az összes többi szükségletre tervezett költségvetés alig kétszer akkora. Addig, míg kulturális szempontokból — tekintve az iskola, kórház stb. viszonyainkat — kénytelenek vagyunk annyit nélkülözni, nem volna szabad hadügyi célokra annyira igénybe venni az ország teherviselési képességét. A javaslat részletkérdéseire tévén

át, foglalkozik az altszti kérdéssel és kifogásolja, hogy ezeket a magasabb képzettségű embereket három évre tartja benn a hadvezetőség. A két éves katonai szolgálat általánosítását sürgeti. A magyar csapatoknál ez ugyan nehézséget fog okozni a német nyelv ismeretének hiánya miatt, de azért kellene találni valami módot ezen kérdés megoldására is. És ennek egyedüli megoldása az önálló magyar nemzeti hadsereg felállítása. (Élénk helyeslés és nagy taps a baloldalon.)

Vz önálló magyar hadsereg eszméjét nem ejtették el törvényeink, sőt a pragmatika sanctio tekintetében sem volna ebből veszély, mert a király fővezéri jogai teljes garanciát nyújtanak arra, hogy közös ellenség elle a magyar nemzeti hadsereg is tudni fogja kötelességét. — Különösen akkor, midőn a magyar nemzeti hadsereg is az uralkodó egységes fővezérlete alatt áll. Ismerteti a magyar nemzetnek az önálló nemzeti hadseregért folytatott küzdelmét attól az időtől kezdve, mikor rendi országgyűlés már küzdött a nemzeti hadseregért. Foglalkozik ezután az 1867-ik törvények ismertetésével. Ez a törvény, mint az 1889-iki, visszaesést jelent a hadsereg nemzeti jellege tekintetében. Attól a kilences bizottság programjának bírálatára és kimutatja a program botrányos voltát. Az utolsó obstrukciónál nem párt állott egymással szemben, hanem a korona viselője és a nemzet állott egymással szemben. Az obstrukció kisebbség voltaképpen akarta megakadályozni a korona törvényes kívánságát, hanem követelte magának azt, ami megillette ugyanazon törvényes alapon, melylyel a korona saját kívánságaival állott. A volt kormány bukásának oka az volt, hogy a kormánynak a gazdaság és a haderő tekintetében a nemzeti jelleg fejlesztése volt a célja, erre azonban nem kapott engedélyt. Konstatálja hogy aki a nemzeti élet teljességét akarja kivívni, az felfelé bukik. (Zajos helyeslés.) Örömmel konstatálja, hogy a hadsereg terén mutatkozó minden nemzet itörékvés az utolsó 40 év alatt a magasrangu katonák ellenállásában ütközött, addig a legutolsó években ezek a katonai méltóságok minden politikai utógondot félre téve, eltekintenek eltekintenek a hadsereg érdekétől és belátják, hogy a nemzeti jelleg fejlődése nemcsak jogos, hanem szükséges is. Nem a katonai kérdés, hanem a Gross-Osterreich kérdése került veszélybe és akadályozott meg mindent. (Taps a baloldalon.) Olyan alakok jutottak felszínre, amelynek évszázadok óta nem jelentek meg, amelyek az az országot József császárnak még idajén viszárvont rendelethez, Solferínóhoz, az abszolút korszakhoz és Königrétzhez juttatták. (Zajtaps és éljenzés a baloldalon.) Ebbe pedig soha sem nyugodhatunk bele; ha ez a nemzet egy szer bele tudna nyugodni abba a katonaságnál mindent lásson, ne csak magyar szint, magyar szívet nem, akkor ez a bukása lenne. Csak úgy menthetjük meg a nemzetet, ha fenntartjuk benne azt az érzetet, hogy a nemzeti élet csonkúsága az ő bukása. Az a tömeg, amely olyan ünnepeleknél, mint a milyen például Hajmáskéren most volt, ahol a magyar cimereket, magyar szóvalé s magyar színekkel a magyar állam mintegy sülyesztöbes elsülyedt, az a tömeg a hadseregben nem láthat mást, mint idegen hadsereget.

Igazat ad abban az előadónak, hogy a katonai szolgálatnak nagy nevelő hatása van. De ő neki egy porosz tábornok mondta, hogy az a lengyel katona, aki a szolgálat után hazamegy, az bizony már nem lengyel, hanem porosz. Annak a hadseregnek a szellemét magába szívja. Soha a lelkében semminek hatását nem érzi oly intenzíven, mint annak, amit a katonaságnál magába szívott. Azt a román fiút hiába tanítják az iskolába, a magyar állam te kintélgére, mert ha jön a katonai szolgálat, akkor az más, hatalmasabb tekintélyt tanul megismerni, mely nagyobb, hatalmasabb annál, a minék megismerését az iskolában a fejébe verték, vagy verni akarták.

Ez az oka annak, hogy nem akarunk katonai követelések teljesítésében menni a nélkül, hogy magyar, nemzeti szellemet kapnánk helyébe.

A véderő közvetlen kötelessége, hogy háboru esetén megvédjen bennünket, de másik kötelessége — hogy nevelő erő legyen benne, amely nemzeti és magyar.

Addig míg a véderő csak egyik kötelezettségét teljesíti, addig a véderő költségvetését — nem szavazom meg.

A véderő elleni küzdelemben pedig azon fegyvereket fogjuk használni, amellyel arra a legalkalmasabbak. (Nagy taps és éljenzés a bal oldalon.)

Kérdezi ezután, hogy miért hozták most a Ház elé ezen javaslatot, mikor az osztrák miniszterelnök még azt sém tudja, hogy mikor fogja azt odaát tárgyalatni.

Valószínűleg egy nemzeti vívmánynak fogják ezt minősíteni. (Nagy derűtség a baloldalon.)

Ismerteti az ellenzék szerepét a véderő elleni küzdelemben, amit nemzeti misszióknak tart — mert ez a küzdelem célja ébren tartani a nemzetben azokat a nemzeti követelményeket, iránti küzdelmet, melytől léte vagy nemléte függ.

Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben a véderő javaslat visszautasítását kéri, — mindaddig míg a nemzet követeléseit kulturális és gazdasági téren ki nem elégítették.

(Nagy éljenzés és taps a baloldalon. — Szónokot számosan üdvözlök.)

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Elnök megállapítja a jövő ülés napirendjét, melyet a Ház elfogadott.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Amerika rémnapijai.

Gyilkolt a tűz és a hőség.

Amerika most a borzalmak földje. A hőség és tűzvész, mint két vérszomjas zsarnok irgalmatlanul dúl, pusztít, a szerencsétlen kontinensen.

Százával süti meg az eleven embereket, elhamvasztja az erdőket, virágzó városokat és izzó melegével halomra dönti, halálra sújtja a tetetetlen, hasztalanul védekező lakosságot.

A lángoktól menekülő ezreket tömegesen nyelik el a folyók, a tavak és sok száz ember, aki bizonyos tűzhalál elől menekült, a tengerben lelta halálát.

A kanadai bányákban, ahol későn vették észre a tüzet, háromszáz munkás megfűladt, de a felbőszült elemek szinte megszámlálhatatlan variációit találják ki a legborzalmasabb halálnemeknek.

A napszúrás tegnap Newyorkban huszonöt embert, Philadelphiában pedig huszonhat embert ölt, de pusztított kisebb-nagyobb számmal mindenfelé, ahol ember él Amerika földjén.

Olyan most az amerikai föld egy része, mint egy ázsiai kelepce, ahonnan nincs menekvés és ahol csak afölött tőprenghetnek a szerencsétlen emberek, hogy milyen halálnemet válasszanak: a tüzet, a hőséget, a vizet, vagy az éhhalált.

Az amerikai borzalmakról újabban egy ottavai távirat számol be:

Ottáa, július 15. A ma érkezett jelentésekből kitűnik, hogy az erdőégésekről szóló jelentések semmi tekintetben nem tulzoltak.

A jelentések ellenkezőleg még több szivertépő részletet tartalmaznak.

Sok száz ember órákon át állotta a Porou pine melletti tó vizében. Sok száz ember belefult a vízbe. Sok más a hőség következtében megvakult vagy rettentő égési sebeket szenvedett. Katonákat küldtek ki tábori sátrakkal és takarókkal az életben maradtak számára.

London, július 15. A hóhullámok Londonban is nagy katasztrófákat okoznak.

A hőségnek tegnap harminc halottja volt Londonban. A hőmérő 82 Fahrenheit-fokot mutat. Két hét óta egy csepp eső sem esett.

NESTLÉ
az egészséges gyermeklisztje
és a beteg gyermek, a gyomorbaajosok régóta bevált tápláléka
Még a hányástól, hasmenéstől, bélhurutól és elhárítja ezeket
A legjobb alpesi tejet tartalmazza
Ára 1 kor. 80 fill., minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Leszámolás revolverrel

Lesből rálőtt a sógorára.

Aradról jelentik: Véres merényletet követett el tegnap este egy kétségbeesett ember sógora ellen a Ferdinánd-utcában, akiben családi békéjének feldulóját látta.

Csak véletlenül mult, hogy emberélet nem esett áldozatul a revolveres merényletnek. — Tegnap este félkilenckor Fróla Lajos műasztalos a Ferdinánd-utca 11. szám alatt lakó nővérét akarta meglátogatni, ki férjétől különválva él. Férje Rudó József a Neumann-gyár városi irodájában hetes.

A házaspár között már hosszabb ideje valóper folyik, melyet az asszony indított férje ellen s a férj hibájából kérte a házasság felbontását.

A ház kapujához ért már Fróla, mikor észrevette, hogy valamit műhelyében felejtett. Visszafordult s a Ferdinánd-utca keresztlát a Ferenc-tér felé haladt. A Ferdinánd-utca egyik kapujából előugrott Rudó s egy kilenc milliméteres revolverből rálőtt sógorára.

A dörrenésre nagy néptömeg szaladt össze s a megsebesített ember segítségére sietett. A merényletnek már nem volt ideje a másodszori lövésre s futásnak eredt.

A Ferenc-tér sarkán elfogták.

Rudó ugyanis egyenesen a szolgálatról hazamenő Pakulár György rendőr karjaiba szaladt, aki elfogta.

A sebesülthez azonnal elhívták Kabdebó György dr ügyeletes rendőrorvost, ki konstataulta, hogy a hatalmas kaliberű fegyver csodálatosan csak kisebbfajta sérülést okozott s így Fróla nyolc napon belül meggyógyul.

Rudót előállították a rendőrségre, hol —

Szeczkovszky Teofil ügyeletes rendőrhadnagy hallgatta ki.

Rudó elmondotta, hogy a mult év december havában családi viszálykodásból kifolyólag összeveszett sógorával.

Emiatt nagyon feszült, ellenséges lett közöttük a viszony. sógora folyton ellene dolgozott, mindenütt alaptalanul megrágalmazta, — teljesen feldulta családi békéjét.

Végül Fróla rábirta nővérét, hogy hagyja ott őt és indítsa meg ellene a válópört. — Ő azonban nagyon szerette a feleségét s sehogyse tudott beletörődni a válásba.

Folyton kérlelte, az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de az bátyjára hallgatott s kitusította a férjét.

Legutóbb az asszony már hajlandó lett volna visszatérni, de Fróla kijelentette, hogy ezt nem enged meg. Ekkor meghatározta Rudó, hogy végez sógorával.

Tegnap este megleste, látta bemenni feleségéhez. Megvárta s aztán revolverével rálőtt.

Kifutó fiu felvétetik fizetéssel
lapunk szerkesztőségében

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél, szék-szorulásban szenvedőknek.

Hapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Márkus Emilia balesete.

Összeütközés a fürdő előtt.

A budapesti Nemzeti színház kiváló művésznőjét, Márkus Emiliát, aki néhány hét óta üdül Karlsbadban, tegnap délután kocsibaleset érte, amely az ijedségen és erős izgalmon túl hosszú gyógyulást igénylő, súlyos sérüléssel járt. A művésznő délután félhat óra tájban kétfogatu bérkocsit fogadott, hogy férje, Párdány Oszkár és leánya, Pulszky Romola kíséretében sétakocsizást tegyen.

A Kaiserpark közelében egy automobil száguldott szembe Márkus Emilia kocsijával és nem alkalmazkodva a kitérés szabályaihoz, nekikormányzott.

A bérkocsi lovai a váratlan összeütközésre megbokrosodtak, elragadták a fiakkert és vad iramban rohantak el. Az automobil minden baj nélkül tovább haitatott, a bérkocsi utasait azonban a súlyos összeütközés az utra lendítette. Márkus Emilia erős zuzódásoktól borítva feküdt az ut közepén, Párdány Oszkár pedig eszméletlenül, súlyos sérülésekkel esett ki a kocsiból. Egyedül a fiakker harmadik utasa, Pulszky Romola menekült sértetlenül.

A művésznőt és férjét azonnal lakásukra szállították. A kezelőorvos megállapította, hogy Márkus Emilia veszélyes zuzódásokat, alighanem csonttörést is szenvedett, Párdány Oszkár sérülései pedig súlyosak, gyógyulásuk hosszabb időt igényel. A világfürdő internacionális közönsége élénk részvétellel kíséri a magyar művésznőt balesetében.

500.000 mm. gabona.

Nagy krack a gabonatőzsdén. — Fekete szombat. Rosner-cég bukása — Nem nyithatták meg a gabonatőzsdét.

Ma a gabonatőzsdén óriási riadalmat okozott, hogy Rosner gabona-ügynök, a Rosner és Faludi gabonabizományos-cég tagja, fizetékép telen lett.

A tőzsdén azonnal tisztában lettek azzal, hogy legalább ötszáz ezer métermázsza gabonáról szóló a la hausse engagementje van Rosnernek, aki nem is volt a tőzsdén sőt később kisért, hogy egyáltalán nincs is Budapesten.

A gabonatőzsdén olyan óriási volt a konsternáció, a zavar és a megdöbbenés, hogy tíz órákor nem is lehetett a tőzsdét megnyitni.

Eleinte 11 órára halasztották, a megnyitást, hogy Rosnerék rendezhessék ügyeiket. — Időközben adatokat gyűjtöttek afelől, hogy Rosner ügynökségének mennyi az engagementje. Ötszáz ezer métermázsza gabonáról szóló a la hausse engagementről beszéltek, amelyet Rosner összesen lekötött volt. Az összeg másfél millió korona.

Ekkor jött egy távirat, hogy Rosner ezidő szerint Bécsben tartózkodik.

Sürgősen felhívták, hogy jöjjön azonnal Budapestre, mert nélküle nem lehet összeállítani engagementjeinek mérlegét.

Steiner József tőzsdetanácsos délelőtt fél-tizenegykor kiírdette, hogy a bonyolult helyzetre való tekintettel a tőzsdéüzet a legjobb esetben csak délben veheti kezdetét.

De ez a határozat is halasztást szenvedett. A gabonatőzsdé még mindig nem nyílt meg és Rosnertől sem jött újabb távirat.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— Szerkesztőségünk köréből Erdély Lajos dr a mai napon szerkesztőségünk kötelekéből kilépett.

— Vasárnapi istentiszteletek. Julius hó 16 án prédikálni fognak a következő ref. lelkész urak: a Nagytemplomban tisz. Gáborjani Szabó Gábor s. lelkész, a Kistemplomban 9 órákor prédikál nt. Diesöli József lelkész, 11 órákor tisz. Hérpay Gábor s. lelkész, a Kosuth-utcai templomban tisz. Boér Károly s. lelkész, az Ispotályi-templomban nt. Uray Sándor lelkész, a városi szegényházban tisz. Molnár Zoltán s. lelkész, a Csapókerti imaházban nt. Kovács János vallásokt. lelkész, a Homokkerti imaházban nt. Nagy István főisk. szénior.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órákor Oláh Károly sgdélelkész végzi az istentiszteletet.

— A piaci csatornázás. A csatornázási munkálatokat megkezdték a Piac-utcán is, ami meglehetősen nehézkessé, sőt néhol egyáltalán lehetetlenné teszi a közlekedést. A rendőrség tehát, hogy a forgalom meg ne akadjon, tegnap a csatornázási vonalon helyszíni szemlét tartott s elrendelte, hogy a vasut felé és az onnan jövő szekér és kocsik közlekedés éppen úgy történjék, mint a villamos kocsik járása. Vagyis a kifelé menő kocsik jobb oldalon, a befelé jövők a baloldalon közlekednek. A rendőrség felhívja a közönséget, hogy a szigorú rendszabályokhoz tartsa magát, nehogy szerencsétlenségek történjenek.

— Házasságkötések. Az elmúlt héten a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban a következő házasságkötéseket jelentették be: Kebovics Salamo—Fettman Margit, dr. Beregi József—Emerich Bella, Fried Jenő—Weinstein Gizella, Piszhony Árpád—Bányai Erzsébet, Blau Kán—Feuer Hermin, Faragó Céza—Balló Mária, Tóth József—Czugán Juliánna, Kovács Gergely—Galambos Eszter,

igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza

Kis üveg 40 fill., nagy üveg 60 fill.

— **A fénykép.** A fotografiai művészet csodás haladásnak indult az utóbbi években városunkban és azt hisszük, nem tévedünk amaz állításunkkal, hogy az ország vidéki városai között ezen a téren vezető szerep jutott Debreczennek. **Letzter József** udvari fényképész Pi-ac-utcai kirakatában egy újabb sorozat gyönyörű képeket állított ki a tegnapi napon, a melyeknek művészi kivitele és izlésessége még a főle szokottakat is felülmúlja. Ajánljuk a közönségnek megtekintésre.

— **Reformok a honvédségnél.** Bécsből jelentti tudósítónk, hogy a hadvezetőség Budapesten és Szegeden egy-egy új honvéd lovashadosztály paracsónokság felállítását tervezi. — Ezen kívül felállítanak két új honvéd lovasdandárt, természetesen csak a véderöform törvénynevelés után, mert addig nincs megfelelő számú legénység. A tisztképzésben is jelentékeny reformokra készülnek, a nagyváradi honvédtudományi iskolát honvéd akadémiává alakítják át, ahol gyalogsági és lovassági tiszteket képeznek. Ezentúl minden honvéd tisztnak akadémiái képzettséggel kell rendelkeznie, míg a közös hadseregnél csak a tisztek fel, illetőleg csak egy hatoda bír akadémiái képzettséggel.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: Berkovits Sámuel—Rendler Háni, Galambori Péter—Kiss Terézia, Hucz Emánuel—Soltész Marcella, Márkus Béla—Rónai Aranka, Teisler József—Vizel Eszter, Torkos Ferenc—Ilyés Eszter, Maklász János—Balkovics Teréz, Nagy András—Ruha Borbála, Barna József—Boldogh Erzsébet, Mondí András—Rácz Juliánna, Oláh Sándor—Csapó Mária, Klósz Lajos—Ecsedi Amália, Pákosdi Bálint—Harsányi Eszter, Gulyás József—Molnár Eszter, Csordás Károly—Hevecsby Erzsébet, Horváth Antal—Doró Juliánna, Marosi Imre—B. Tóth Erzsébet.

— **Gyermekek székrekedése** esetében a valódi **Ferencz József** keserűvíz a legjobban használható! Enyhe ízénél fogva tisztán is szívesen megisszák azt az 1 deciliternyi mennyiséget, amire szükségük van. Nagyon kényes gyermekeknél gyengén meg is cukrozható és kevés citrommal is keverhető. Gerhard tanár, a híres berlini gyermekorvos írja: A természetes „Ferencz József“-vizet gyakran rendelem és mindig pontos és kielégítő eredménnyel. A jobb fűszerüzletekben, valamint az összes gyógytárakban árusítják.

— **Aviatikus sors.** Algirből jelentik: Paillole aviatikus tegnap halálra zuzta magát. Reggel 5 órakor szállott föl és a katonai gyakorlóterre akart repülni, hogy a nemzeti ünnep alkalmával rendezett csapatszemlélet a magasból nézze végig. Alig emelkedett ötven méternyire, egy szélroham felborította az aeroplánját. Paillolet összezuzott tagdokkal holtan szedték ki az összetörött repülőgépből.

— **A Szóchényi Mulatóban** ma tejesen új műsor. Ma lép föl Nelli van Oppen, a világhírű angol táncosnő, aki páratlan műsorával méltán kelt feltűnést.

— **Egy angol fürdő lángokban.** Londonból jelentik: Bry tengeri fürdő a lángok martaléka lett. Tegnap támadt a tűz és olyan rohamosan harapózott el, hogy mentésről szó sem lehetett. Bry a tengerpart egy fensikjén fekszik, csupa faház az egész fürdőhely, a tengerparton épültek a hotelek, a fürdőházak, a lankás hegyoldalon a villák, minden elégett. A fürdő vendékei hátrahagyták holmijukat és hajókon elutaztak.

— **Végzetes labdajáték.** Tegnap este a vagongyár mellett súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt. Több fiu football játékot űzött s ekközben legy Bertók Kálmán nevű 14 éves fiút valamelyik társa meglökte. Bertók Kálmán a földre zuhant és a jobb karját eltörte. A mentők a kórházba szállították.

— **A gyermekek okszerű táplálásának** egész irodalma van, ebben az orvosok ismerik ki csak magukat és ezért mineenkor azt ajánlják, a gyermekes anyáknak, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphatine Falières sel legyen táplálva, mert az esetben nem kell bélzavaroktól tartani és egyszersmind biztosítva van a csontrendszer fejlődése és ki lesz kerülve minden fogzási nehézség.

— **Mark Twain hagyatéka.** New-Yorkból jelentik: Most fejezték be Mark Twain hagyatékának főbeksülését. Az egész vagyon harmadfélmillió márka, a mely felerészben ingatlanokból áll, másik felét az irodalmi művek szerzői jogdíjai teszik, a melyek egyre növekszenek. Mark Twain általános örököse egyetlen leánya, aki Gabrilovics orosz hegedűművész neje.

— **Pályadij vidéki hírlapírók részére.** — A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége ez évi rendes közgyűlését Szabadkán tartotta meg. Ez alkalomból a szabadkai hírlapírók száz koronás díjat tüztek ki egy, a szabadkai és palicsi kirándulást legszebben leíró tárcacikk jutalmazására. A tárcát tartalmazó lap-példányok 1911. augusztus egyig Fenyves Ferenc szerkesztő címére küldendők Szabadkára. A pályadij odaítélése tekintetében a bizottság szeptember egyig fog dönteni.

— **Szünet a városi múzeumban.** A városi múzeum július 16-ikától fogva augusztus 7-ig a közönség előtt zárva lesz.

— **A téglás szekér alatt.** Tegnap délelőtt az Ispotály utcán egy téglával megrakott szekéren ült Zákány Lajos fuvaros. A lovak valamitől megbokrosodiak s örült futásnak eredtek. E közben Zákány lezuhant a szekérről, mely keresztül ment rajta. Zákány igen súlyos sebeket szenvedett. Az előhívott mentők eszméletlen állapotban vitték a kórházba.

— **NŐI SZABASZATI TANFOLYAMOT** nyitok ujjal az Iparos Otthon dísztermében folyó hó 17-étől kezdődőleg, mire az érdeklődő női közönség b. figyelmét felhívom. — Jelentkezéseket elfogadok lakásomon, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

— **Dr Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben, f. hó 21-ikén azaz pénteken egész nap és 22-ikén szombaton délelőtt 11 óráig, Darabos-utca 55. szám alatt, ahol különösen tudó- és gyomor-bajosok számosan látogatják a sikeres gyógyításról híres orvost.

— **Elhunytak.** Tegnap a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Tarnóczy Sándorné ref. 57 éves, id. Teremi Gáborné ref. 56 éves, Dihee Zoltán ref. 18 hónapos, Nagy Gizella ref. 5 hónapos, Varga Gábor ref. 30 éves, Mázár Mihály g. kath. 5 hónapos, özv. Haja Istvánné ref. 70 éves.

— **Borzalmas erdőégés.** Ottavából jelentik: A ma érkezett jelentések szerint a nagy erdőégésről szóló hírek cseppet sem tulzotak. A jelentések szivettépő részleteket mondanak el a borzalmas katasztrófáról. Több száz ember órák hosszáig állott a tó vizében, amelybe sokan belefultak. Nagyon sok ember megvakult a hőségtől, mások meg borzalmasan összeégtek. Katonáság sietett a kétségbeesett emberek segítségére, akiknek sátrakat állítottak fel.

— **Fényképezeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképezet e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk a Moll A. cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. év óta fennálló fényképezeti eszközök különlegességeit áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küld bérmentve a cég.

Debreczeni Ágrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönöt nyújt kezesség, betablázás mellett, értékpapi vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéző gazga ósága.

IRODALOM.

Magyar Figyelő. Ennek a tartalmas, mai politikai, társadalmi és kulturális kérdéseket tárgyaló szemlének most jelent meg a tizenegyedik száma. Élén gróf Tisza István tanulmányát találjuk az osztrák képviselő választásról, amelyet nagy apparátussal ismertet, bírál és mu'at rá az új parlamentet kialakító rugóira. Réz Mihály Szóchényi Istvánról ad egy szélesen megrajzolt, tömör esszét. A szemle szépirodalmi részében Kiss József Gödöllőn írt gyönyörű sorait, egy megátó s nobiles művészettel formált verset tárgyal, ami „Legendák a nagyapóról” című ciklus-hoz készült. Lovik Károly „Kalandorok” című novellájában egy nála egészen újfajta témával mutatkozik be. Farkas Pál, aki a török viszonyok közvetlen ismerője, az új török politikai áramlatokról, az ifjú török bizottság bomlásáról értekezik. Régi vasutas aláíráso cikk e bosnyák vasutak jövő kiépítését világítja meg a magyar érdek szempontjából. Kenedi Géza a békéscsabai drámához írt egy epilógust, ennek szociális és politikai háttérrel vizsgálva. A följegyzésekben Alexander Bernát a magyar pedagógia egy most elhunyt csöndben dolgozó kiválóságáról, Sebestyén Gyuláról emlékezik meg. Pálgyi Menyhert „Petőfi napjai a magyar irodalomban” című könyvet tárgyalja s ezenkívül egy csomó aktuális kérdéstről találunk megbeszélést. A „Magyar Figyelő” előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 10.

Toselliné emlékiratai.

Vádol a fenséges asszoy.

Tosellinének, Szászország ex-trónörökösneijének most megjelenendő emlékirataiban nyilvánosságra hoz néhány fejezetet a milánói „Corriere della sera.”

— Mint minden szerelmi történet — így kezdi Toselliné — az enyém is az ifjuság éveibe vezethető vissza. Elbeszéli apjának romantikns futását Firenzéből. Olyau hirtelen kellett otthagyniok a firenzei Pitti-palotát, hogy semmit sem vihettek magukkal. Még zsebkendő sem s ő összetépte fűzővédőjét s annak darabjait osztotta széjjel.

A várban, ahol született, egyedül és szomoruan telt el az ifjusága. — Kinozóan érezte a papok hatalmát s az udvari ceremóniák súlyosságát. Tizenöt esztendő volt csak s már forradalmi érzések keltek a lelkében.

Innen kezdve harcolt a két legnagyobb ellensége ellen, a papok ellen s a ceremónia ellen. Mikor azzal az az ajánlattal jöttek, hogy menjen feleségül a szász trónörökös-höz, szívesen egyezett bele, mert azt hitte, kikerül ebből a halott udvari életből. De aztán csalódott.

Férje nem szerette őt s inkább a drezdai udvari színház hölgytagjaihoz huzta a szíve.

Ő megadta magát sorsának s nyugod-

tan túrt, de már az első hónapokban tudtára adta a sógora, hogy szerencsétlennek tartja azt, hogy ő bekerült a családjukba. Ez a kijelentés még jobban elidegenítette az udvartól, ahol patakokban folyt a sör és brutális mulatozások járták.

Ezerkilencszázkettedben már elviselhetetlen volt az élete. Azt hallotta, hogy boldognak fogják nyilvánítani, becsukják egy szanatoriumba. Erre a hírről szökött el Zürichbe.

A sajtó azt a hírt hozta, hogy Giron nyelvmesterrel szökött meg, de ez nem volt így igaz. Ő azért ment Zürichbe, hogy ott a bátyjánál, Lipótnál találjon menedéket, de éppen akkor történt, hogy Lipótnak szerelmi

kalandja volt egy ballerínával. Nem akart egy fedél alatt lakni vele, a száz udvar felteletébe nem akart beleegyezni s ebben a kétségbeesett helyzetében fordult Gironhoz.

— A további események — mondja Toselliné — már nagyon ismeretesek.

Girontól való elválásáról s Tosellivel való házasságáról emlékszik meg, majd intim képeket rajzol a száz királyi család tagjairól és híres politikusokat mutat be — negleiben. Azzal végzi a könyvét, hogy Orth János nem halt meg s citálja a szavait: reméli, hogy összes barátaival egy szabad és örömteljes viszonzást fognak még megünnepelni.

lovagias elégtételadást, volt a támadója. Mivel tudta, hogy Salamon brutális természetű ember, elővigyázatosságból revolvert rántott s két lövést tett ijesztésképen.

Salamon ekkor reárontott s vasvégű botjával agyba-főbe verte. Ő, mikor látta, hogy az ütlegelések következtében erősen vénzik, újabb három lövést tett, támadója azonban nem engedte el, hanem mindaddig, amíg a korzó közönsége nem mentette meg, folytonosan bántalmazta. Sérüléseit a mentők kötözték be.

A rendőrség a súlyosan megsebesült orvos és az eset szemtanuinak vallomását jegyzőkönyvbe vette s azután a botrány szereplőit elbocsájtotta. Az eljárást azonban megindították ellenük.

A botrányos esettel szemben egyes önként jelentkezett tanúk azt mondták, hogy az inzultusról és annak megbeszéléséről a megmérálgalmazott asszony tudott, sőt az esetnél is volt. Salamon Margit a híresztelésekkel szemben kijelentette tudósítónknak, hogy az esetről, melyet jogtanácsosa, Plesch Mátyás dr ügyvéd útján csak ma este tudott meg, előzetes tudomása nem volt, s így a verekedésnél, amelyet helytelenít, nem is lehetett jelen.

SALVATOR

kiváló bor- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben
és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinyo-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Az elvált asszony becsülete.

Véres botrány a Kossuth Lajos-utcában.

Tegnap este kevéssel hét óra előtt, amikor a legnépesebb volt a korzó a Kossuth Lajos-utcában, véres merénylet játszódott le a Nemzeti Kaszinó tőzsomszédságában.

Az eset szereplői Jutassy József dr ismert fővárosi orvos, kozmetikus és alapi Salamon Géza dr ügyvédjelölt.

A rendőrség jelentése szerint az utcán lejátódott botrányt, melyet egy kényes természetű családi ügy előzött meg, Salamon provokálta az által, hogy a gyanútlanul sétáló Jutassyt ölmosvégű botjával hátulról többször fejbevágtatta. Jutassy, aki az inzultusra nem volt elkészülve, szorongatott helyzetében revolverrel igyekezett megfélemlíteni. Ez azonban — amikor látta, hogy Jutassy csak ijesztési szándéka van vele szemben, az orvost újból meg akarta támadni, szándékában azonban a korzó közönsége megakadályozta.

A botrány szereplői ellen, akik a rendőrségen kölcsönösen megvádolták egymást, megindították az eljárást.

Az esetről a következő tudósításunk számol be:

A Kossuth Lajos-utca 13. számú ház előtt ma este hét óra tájban nagy skandalum volt. — Alapi Salamon Géza ügyvédjelölt tetleg bántalmazta Jutassy József dr fővárosi orvost, aki gyanútlanul sétálgatott egymagában a Kossuth Lajos-utcai korzón.

Jutassy az orvtámadóra revolvert rántott s támadójára öt lövést tett, melyek közül azonban szerencsére egy lövés sem talált. A botrányos provokáló Salamon Szalay dr rendőrfogalmazónak a következőket mondotta:

— Jutassy József dr tizenégy évvel ezelőtt ismerkedett meg nővéremmel, alapi Salamon Margittal, akivel azután házasságra lépett. A házasságból — mely hosszú évekig boldog volt — hat gyermek született. A tizenhároméves Margit, a tizenegyéves Adrien, a kilencéves József, az ötéves Klára, a négyéves

Katinka és a hároméves István. A mult években — hogy hogy nem, sógorom súlyos rágalmakal illette nővéremet, melyből kifolyólag megindították egymás ellen a válopert. A házasságot a pestvidéki királyi törvényszék a minap felbontotta.

A mikor Jutassy a bíróság ítéletét megkapta, nyomban sokszorosította s azt barátjainak, ismerőseinek és rokonainak megküldötte. Nővérem ezt a merényletet tegnap megtudta és sirva panaszkodott Jutassy hallatlan és lovagiatlan eljárása felett.

— A dolog engem is mód felett boszantott. Utána jártam nővérem állításának, s amikor meggyőződtem arról, hogy merőben úgy áll a dolog, mint ahogy nekem elmondotta, megbiztam két barátomat, Márffy István törvényszéki jegyzőt és Nagy Sándor gyári mérnököt, hogy Jutassytól eljárása miatt nevemben lovagias elégtételt kérjenek.

Segédeim ma délelőtt fenn jártak Jutassy Kossuth-Lajos-utca . szám alatt levő lakásán s mivel nem találták otthonában, két óraker újból felmentek hozzá és provokálták.

— Az orvos a kihívást nem fogadta el s azt üzente segédeim útján, hogy az ügyet korbáccsal intézi el.

A válasz, amelyet segédeim közöltek velem, mélyen felháborított.

Tudtam ugyanis, hogy az esti órákban Rákoskeresztúrra szokott utazni, gyermekei látogatására. Gondoltam tehát, legjobb lesz, ha tanuk jelenlétében az utcán fogom kérdőre vonni. Délután hét óra néhány perccel jött le a lakásából Jutassy. Nem sokat gondolkodtam, oda mentem hozzá s a nővéremet ért sértésekért tetleges elégtételt vettem magamnak. Jutassy eközben futva menekült előlem s közben öt revolverlövést tett reám. A golyók azonban nem tettek bennem kárt.

A sajnálatos incidens második szereplője, Jutassy dr másként mondotta el bántalmazásának történetét.

Jutassy szerint este hat óra ötven perckor a Nemzeti Kaszinó épülete előtt haladt el, amikor egyszerre súlyos ütést kapott a fejére. A támadás hátulról érte. Visszanézett s ekkor látta, hogy volt sógora, aki nővérel együtt folytonosan rágalmazta s családi ügyből kifolyólag aznap délelőtt megtagadta a

Miért rövidek a juniusi éjszakák.

Ha valaki ezzel a kérdéssel lepne meg: «Hol lakunk?» aligha tudnánk pontosan felelni. Az első válasz mindenestül hangzanék, hogy Magyarországon lakunk, amelynek fővárosa és középpontja Budapest. De hogy a Földön hol fekszik pontosan Budapest, azt csak a tudósok tudják meghatározni, mert a Föld alakja gömb, amely nemcsak a saját tengelye körül forog, hanem a nap körül is. Ez a két féle forgás okozza, hogy mikor nálunk dél van, Amerikában már másnap reggeli hatot üt az óra. A Nap keleti tájakon előbb kel, előbb delel és előbb nyugszik; minél inkább meggyünk nyugatra, mindezt annál később cselekszi. Ez i.azonban csak látszólag van így, mert valójában úgy áll a dolog, hogy a Nap egy helyben marad, csak a Föld csavarodik feléje.

Az idő változására legjobban ügyelnek a tengeren járók. Ha valaki Amerikába hajózik, akkor az utnak valamelyik napján kétszer számítja, hogy a kalendáriuma az amerikaival meg egyezzen. Ha az utasokat a nagypéntek ott éri, akkor egymásután két nagypéntekjük van. Az Amerika felől jövőket pedig zöldcsütörtök után közvetlenül nagyszombat találja: rájuk nézve a nagypéntek kimaradt. Budapest, a Nemzeti Muzéumban van egy régi óraszerkezet, amely több mutatólapon egymástól távoleső helyeknek idejét egyszerre jelzi. Leolvashatjuk róla, hogy amikor Jeruzsálemben egy óra van, akkor száÉkAmerikában reggeli 6 óra az idő, Indiában este 9, Budapest pedig ugyanakor déli 12 órát harangoznak.

Minél északibb tájakra meggyünk, annál rövidebbek nyáron az éjszakák. A juniusi éjjel nálunk se valami hosszú és aki csak napfelkeltéig pihen, alig alhatja ki magát. De mégsem olyan tyuklépésnyi a nyár iéj Budapesten, mint például Oroszország fővárosában, Szentpétervárt. Ott este 10 óraker nyugszik le a világitó csillag és már éjfél után 2 óraker fölkel. Olvasni lehet szabadban június 21-ike tájékan egész éjszaka, — persze lámpa meg gyertya nélkül is. Még északabbra nem csak hetekig, hanem hónapokig időzik a Nap egyhuzamban a látóhatár fölött és Svédország meg Norvégország lakosai hónapokig állandóan nélkülözik az éjszaka sötétjét.

Az angolok július végén csapatostól járnak megbámulni azt a csodát, hogy a sarki tengeren a Nap éjjel-nappal teljes pompájában mutatkozik.

Ennek köszönheti Hammerfesz — Európa legészakibb városa, hogy két és fél hónapig folton láthatja a Napot az égen. Ebben a vá-

rosban március 25-től szeptember 18-ig állan dóan olyan világos van, hogy gyertyát sohasem gyujtanak. De azután november felé ugy elbucsuzik tőle a Nap, hogy csak a következő évben január végén jön fel ismét. Akkor is csupán a tárgyja szélét mutatja meg minden délben.

Ilyenkor a fagyos éjszakai vidékek jó mesze esnek a Naptól, amely körül a Föld szédítő sebességgel kering. A nap körül való utján Földünk magával hurcolja hű kísérőjét, a Holdat is. Ez az az égitest, amely a csillagok ezrei közül legközelebb van hozzánk és ahonnan derült időben a Föld fővonalait is bizonyára nagyon jól lehet látni. Ez is, akár csak a Föld, a Naptól kapja a melegét. Jó messziről, mert a Nap, amelyet a szegény ember kályhájának nevez, 148 millió kilométernyire van tőlünk. Akkora távolság ez, hogy az ágyugolyó 26 évig folyton repülhetne, hogy odaérjen. — A napsugaraknak azonban csak csekély néhány percre van szükségük, hogy hozzánk jussanak és elhozzák jótékony melegüket.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 15.

Az árak 50 kilogramonként

buza máj.	11.32—11.29.
buza okt.	9.30—9.26.
rozsa máj.	8.01—7.96.
rozsa okt.	7.49—7.44.
Tengeri juli. 1911.	6.99—6.92.
Tengeri máj. 1912.	

Ertéktözsde. Osztrák hitelrészvény 660.25
Magyar hitelrészvény 830.50.

TÁVIRATOK.

Perzsia forradalom.

London, július 16. Egész perzsiában anarchia van. A kormány lemondott s nincs helyette másik, a polgári és katonai hatóságok fejvesztettek, a fővárosban utcai harcok dühöngenek. Teheránt majdnem hatalmába kerítette a trónjavesztett sah bátyja, akit a forradalmárok a mozgalom élére állítottak. Kermantsban a lázadók elpusztították a középületeket. A sah bátyja Laresandból, amelynek ő volt a kormányzója, a forradalmárok élén a főváros ellen vonul. A sah negyedikézer főnyi katonasága indult a zendülők föltartóztatására, de a csapatok megbízhatatlannak és féltő, hogy a forradalmárokhoz fognak átpártolni. A parasztnép menekül a falvakból, minden mezei munka megakadt és a lázadó hordák rabolnak.

Rosner szökése a gabonatözsden.

Budapest, július 16. Tizenkét óra 15 perckor indult meg a gabonatözsde mai forgalma. Az árak 15—20 fillérrel olcsóbbak voltak és nagy izgalomban igen sok üzlet bonyolult le. A nagy cégek interveniáltak, nehogy az árakat a nagy pánikban leszoríthassák. Kezdeti jegyzések voltak: októberi buza 11—11.05 korona, rozsa 9—9.15 korona, zab 7.90—8 korona, tengeri 6.85—900 koronáig. Valószínű, hogy a nagy izgalom ellenére is lebonyolódnak az üzletek.

Felfüggesztett főkapitány.

Karcag, július 16. A városi képviselőtestület mai ülésén Tapossy Márton rendőrfőkapitányt többrendbeli szabálytalanság miatt felfüggesztették állásától és elhatározták, hogy megindítják ellene a fegyelmi vizsgálatot. Tapossy látva, hogy ügye rosszul áll, még a közgyűlési tanácskozás folyama alatt benyújtotta lemondását a polgármesternek.

A vérvád

Marosvásárhely, július 16. Deutsch József székelyhídi órásmestert és családját három nap előtt megtámadta a környékbeli román parasztság, azzal gyanúsítva őt, hogy egy szomszédjában lakó paraszttasszony eltűnt kisleányát ő tette el láb alól. Deutsch az éjszaka folyamán családostól el akart menekülni, de a tömeg oly fenyegetőleg viselkedett, hogy a pincébe visszabujtak. Ott három napig rejtőzködtek étlen-szomjan, nem merve előjönni. A hatóság ezalatt semmit sem tett érdekükben. Az elveszettnek hitt leánykát ma reggel egy közeli tanyán megtalálták.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Csak Dallos Pista, a rigmus-csináló, aki szintén jelen van, veri föl néha a csendet, — egy-egy új nótát kanyarítván ki rezgő torkából, rendesen valami palykosságból föleresztve aztán megint csend lett, valami rossz kedvűl a sziveken, az mi az ajkakat lezárja.

Messzire ülnek a leányoktól, de azért közel van a szívük hozzájuk.

Magukban mulatoznak, de azért a leányok egyetlen mozdulata sem kerüli ki figyelmüket; és mikor egy-egy leány dévaj nevetés sel odo-oda hajol pajtásnéjához és sugva neki valamit fülebe, nem egyszer történik, hogy a pajtásné helyett egy-egy legény szólal fel, ott a messze homályból, a felelet pedig rendesen olyan palykos, hogy a leányka füléig elpirul. Menten azt hiszi, a legény tudja az ő szíve szándékát, és nem meri faggatni, ha igazán hallotta-e, avagy csak úgy találomra vetette oda a szavakat.

Mikor pedig időnként a leányok serény kezeiből egy-egy orsó kiperdül, az egész legénység egyszerre talpon van; utána is szalad a

pergő orsó után, de azért csak az igazi kapja fel és méltán megilleti őt a csók, melylyel a leányka elfogott jószágát kiváltja. Huzakdik, vonakodik, de azért mégis jó szívvvel csókolja meg, azontul pedig vigyáz, hogy az orsót leg alább egy kis ideig, újra el ne ejtse.

A legények között Pocsár Gergely és Kaczor Antal, a mernyei molnár fia is ott vannak. Mindkettejüket egy gondolat hozta ide, hogy Illussal együtt lehessenek. Gergely csendes szótlanul ül a többi legények között. Nem igen ügyel arra, ami körülötte történik; még Illusra is csak elvétve vet egy szempillantást, és azt is szomorú, bánatos arccal.

Máskor olyan vádám, jókedvű volt, a fiatal ság kedverítője és most oly szomorú, bánatos a lelke; de azért senki sem kéri, mi abaja, — mert mindegyik szónélkül olvassa ki szeméből, hogy mi lelte.

Mindnyáját bántja ma Kaczor jelenléte, innen az általános rossz kedv és szótlanúság, melyet az hiába igyekezik megtörni.

Mert Kaczor Antal merő ellenkezője Gergelynek: csupa jó kedv, tréfa és dévajkodás. Eleinte csak álta ő is a csendet, hanem azután unni kezdé a mulatságot, és mivel a többi szótlan volt, annál jobban eredt meg az ő nyelve.

Ki sem fogyott a sok mese és bohókás beszédből, amelyekre a szoba tulsó végén a leányok mind nagy hangosan folkacagnak.

Csak Illus nem nevet; hanem komoly arccal sodorgatja a szálat, le sem véve szeméit a szárlól; pedig e legény csak azért beszél összevissza annyit bolndot, hogy őt megnevetesse.

Igy telik el az est egy része. A legényeknek végre mégis csak fölenged a szívük és a kedves arcok láttára mind jobb-jobb kedvük kerekedik, a leányok meg mind hangosabb hahotára fakadnak. Majd a nevetkezést vidám dalolás váltja fel. Mindegyikük kikapta már csók-részét az elejtett orsó fejében. Csak Gergelynek nem akar jó kedve megjönni, és csak Illusnak nem hallani hangját a dalolásban. — Nagy serényen pergeti az orsót, mintha szakmában volna neki kimérve, és a mint a lelkére, úgy vigyáz, hogy valamiképp el ne ejtse.

Folytatjuk.

Bártfa-Fürdő.

(Sáros-megye)

Posta-, távirda-, távbeszélő és vasuti állomás.
Fürdőidény: Májustól Szeptember közepéig.

A Kárpátok Beszkid nevű hegláncolatának déli lejtőjén 382. m. magasságban gyönyörű 6000 hold szálás fenyves erdővel körülezett hegyek által védett völgyben fekszik. Bártfa-fürdő, mint kimagasló kárpáti klimatikus gyógyhely is szerepel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel Bártfa-fürdő női bajnál, sápkór, vérhiány minden alakjainál, gégelégcső, tüdő, gyomor, bél idült hurutjainál, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon vagy kimerülésen alapulnak; görvély- és angolkórna; tüdőbetegeknek kitűnő szolgálatot tesz Bártfa-fürdő balzsamos éghajla, végül utókura gyanánt karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után.

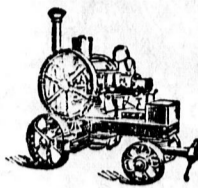
A részvénytársaság szállodáiban és magánvillákban 1540 kényelemmel berendezett szoba áll rendelkezésre. Szobaárak naponként 2—8 koronáig; hetenként 20—50 koronáig. Nagyobb lakások egész évadra 200—600 koronáig bérelhetők. A lakások részben konyhával is el vannak látva. Plac naponként helyben. A fürdőben van több vendéglő, cukrászda.

Lakás az évad elején június 20-ig és végén, augusztus 20-tól kezdve a részvénytársaság szállodáiban és pedig: „Deák-szálló”-ban és az „Erzsébet-szálló”-ban 30 százalékkal olcsóbb. Szénsavas töltött szén-sav-fürdők és vasláphozzátesésű fürdők, ásványvizsürak kitűnően berendezett elsőrangú kéz vizgyógyintézet, savó- és kefir-kúra. A fürdőigazgatóság legújabbán bevezette a Penzi-rendszert, amely szerint az elő- és utóidényben egy személy teljes ellátása és lakása csak 8 koronába, a főidényben csak 12 koronába kerül. A penzió-rendszerrel lehetővé van téve, hogy mindenki rendkívül olcsón tölthessen néhány hetet hazánk egyik legkisebb fürdőjében, ahol minden előnyt és kényelmet talál. A fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál.

A fürdő igazgatóság
Bártfa-fürdőn.

CLIMAX

nyersolaj-motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság! Minden motor elküldés előtt **hivatalos vizsgálatnak** lesz alávetve. Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!

Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe
Budapest, Szabadság-tér 17. sz.
(Tőzsde-palota.)

Szliács acélfürdő,

Felső-Magyarország

Egyecül ismert szénsavdus vasforrás.

Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz és idegbajok, benuulás ellen, átszenvédett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. NÁDOSY ISTVÁN hiv. fürdőorvos működik Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestre át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a **Fürdőigazgatóság** Szliácscon (Zólyom-m).

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann gyógyszerész Stockerauban.**

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-fele gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek elleneben mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvételt

Schaumann gyógyszerész

Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerárban.

„M-i-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi **JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta**hüvelyek fadobozban!

Vigyázzon Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle

!! pemetefű cukorkánál !!

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan **utánzata van.**

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú **kenes hévízü** gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes isz pfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsav- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuzosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, ntányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pnematikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestők, járó- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a ferdén nőttek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. Cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestők gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878. Telefon 13—76.

ÜDVÖZLET GRÁZBÓL!

Mielőtt szükségletet fedezi, kérje tőlem gazdag tartalmu mintagyűjteményemet, a legjobb **styriai**

férfi- és női loden-ról

vadász-, erdész-, turista, rodel és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kiteve vannak, de különösen az en valódi styriai **nő loden-ról** gyönyörű mintákkal, utazási- és séta-kosztümöknek, valamint összes divatszövetjeimről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általános elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kiviteli cégtől

VINZENZ OBLACK

cs. és kir. udvari posztó-szállító

Graz, Murgasse 9. sz.

Mintakönyvek szabómesterek és szabónők részére kívánatra rendelkezésükre állanak.

Szép akar lenni ?

SZEPLŐS, RÁNCZOS ARCZOT HÓFÉHÉRRÉ és ÜDÉVÉ VARÁZSOL a hölgyeknek ma már kedvenc szépség ápoló szere a

„Márta Crém“

Rövid használat után meglepő eredmény mutatkozik, SZEPLŐT, PATTANÁST és bármily arczisztatlanságot BIZTOSAN ELTÜNTETT.

Teljes ártalmatlanságáért kezesség!

1. TÉGELY MÁRTA CRÉM 1 KORONA HOZZRVALÓ SZAPPAN 70 FILLÉR
MÁRTA POUDEK fehér, krém és rózsaszin színben 120 korona.

Kapható

Wachsmann Jenő és Társa

egyedüli készítőknél drogeria **Szabadka.**

Budapesti főraktárak Török József Király-utca 12. Török Sándor „Opera” gyógyszerár Andrassy-ut

SZOBRÁNC GYÓGYFÜRDŐ

Ungmegyében

Glaubersós, hideg, kénés, sós viz. Gyomor- és májbeteg magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig 30 százalék árengedménnyel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz, mint ivógyógymód biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedésnél enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehomok és epekövek oldólag hat. Vértódlásoknál, szédüléseknél, hűdéseknél, gutaütési ruhamoknál vérelvonólag, felszívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjesztésművekre, elrakódásokra az ízületekben, azok oldására, kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhajasodás ellen, cukorbetegségeknek, vesebajoknak úgy a cukor, mint a tehérkiválasztást gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, ízületi és csontbántalmakat, esontszut kedvezően osztalja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártya izzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás az Alföldről és Pest felől jövőeknek **Ungvár,** a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek **Nagymihály,** honnan kényelmes bérkocsin 1 és fél óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy l nagy láda 40 üveggel 20 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozódások: **„Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának Szobránc gyógyfürdő”** címzendők. Posta- és táviratai állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: **Russay Gábor Lajos dr.** **A fürdő igazgatósága.**

Félstabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sínek, Szivattyúk, Malomgépek, Modern transmissiók. Távirtdahuzalok. Minden méret és nagyságban kaphatók

Abeles Emil vas és gép-
osztályánál

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 88. szám.

Gépek és kazánok kölcsönbe is adatnak.

TELEFON 142-14. Sürgőncim: BARSEL.

Vigyázat

80 ezer pár cipő alkalmi eladása

4 pár cipő csak 10 korona.

Egy nagy gyár fizetési zavarokba jutván, megbízást adott nekem egy nagy tömegnek beszerzési áron alól való eladására.

Ennélfogva eladok mindenkinek 2 pár férfi és 2 pár női fűzőcipőt, barna vagy fekete bőrből, erős szegzett talppal, legujabb elegáns állásban; nagysága szám vagy centiméter szerint.

Minden 4 pár cipő együtt csak 10 korona.

Szétküldés utánvétellel. Kicszerelés megengedve. Első keresztény cipőkivitelű áruház.

Humann Ferencz, Bécs, Aloisgasse II/2.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

**portlandcement
és fehérmészgyártása,**

valamint géppel zuzott kavics és nyers mész előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész, 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Dr. NEUMANN MIKSA

Gaisbergi gyógyintézete Gyógyintézet
Wien, I.

Parschban Salzburg mellett. Fleischmarkt 7.
6 órai utazás Beestől. Egész éven át nyitva.

Kimerítő felvilágosítás a Gaisbergi intézetről is. Mindkét intézetben az összes vizgyógykurák találhatóak fel a Röntgen laboratóriummal, valamint a fizikai és modern gyógyeszközökkel ellátva.

A gaisbergi gyógyházban nap és légfürdők, uszodák, szabályozott hőmérsékletű vízzel, terapeiai és dietikai kurák. Hízó és soványító kúra stb. Elsőrangú ház dependence-val (100 szoba) 100 méter hosszú folyosók, játék és sport terekkel. Hangversenyek. Festői hegyvidék, 500 m. magas fekvéssel. Kirándulások a Gaisbergi vasúttal 1282 m. Modern kényelem. Villamos világítás stb. pompás parkok. Gyönyörű kilátás (Waltzmann, Untersberg Gölle stb.) Villamos vasúti összekötés Salzburggal (10 perc). Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak.

A valódi híres 500 éves

POZSONYI SEEHOFER

NÖVÉNY-BALZSAM

elismert legjobb és legrégebb háziszser. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májban, bélrenyheség, kólika, agyvérzés, aranyér

s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkatrészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, miért is még a leggyengébb természetűek is megfontolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan elismerő levél bizonyítja a **Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam** jóságát, melynek valódiságát a kék csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes” aláírásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÓGYTÁRÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10

1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvétellel bérmentve K 4-60.

VÉDJEGY

SCHUTZ-MARKE

LÓHEREFEJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰEK KETTŐS
TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 65% 12507
DOBZÉLESEGGEL GŐZGÉP MOTOR S JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT
EGYESITETT
LÓHEREFEJTŐ
FEJTŐ TISZTÍTÓ
GÉP

OLCSÓ ÁRAK
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK
ÁR JEYZÉKET
FELHÍVÁSRA
DI. MENTÉSEN

Szücs Ödön
— BUDAPEST —
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Kerekpár és pneumatikus-kerekű járművek tulajdonosainak figyelmébe!

Sok pénzt, fáradságot, bosszúságot és időt takarít meg, balesetet hárt el, ha járművének tömlőjét „MOBILE”-vel ellátja.

MOBILE azonnal tömíti a pneumatikon keletkezett lyukakat.

MOBILE olcsó és könnyen kezelhető.

MOBILE káros részeket nem tartalmaz.

MOBILE a gummit konzerválja.

MOBILE-vel a használati utasítás alapján bárki is könnyen elbánhat.

Egy próba feltétlenül meggyőzi Önt a MOBILE kiválóságairól. — Kapható:

GYENES EDE műszaki vállalatnál,
BUDAPEST, V., Akadémia-u. 4.

Helyi képviselők vagy bizományosok kerestetnek.

Prospektus ingyen.

Gyertyánliget :: megye ::

a legzesebb, legegészségesebb, klimatikus tel hegyi gyógyhely, asványfürdő és vizgyógyintézet.

Ünneplatos szép magas fekvés, per- és szélmentes, ózonsűrűs, enyhe levegő, kitűnő talaj és könnyen emészthető uszoda vasfürdők. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyászati: vérsejtgényesség, rák, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és más bántalmaknál. Könnyűen, csinos lakások és igen jó állás. Igen mérsékelt árak. — Idegy: május-október. Vasúti állomás: Nagy-Bozsok, Gyertyánliget. — Előnyök: 1. Olcsó árak az feaztellen élelmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasútállomás és jó közlekedés.

Interurban telefon.

A fürdőigazgatóság.

**MAGYAR
MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST**

IRODA:
ERZSÉBET KÖRUT 4!

GYÁR:
GYÖMRŐI UT 4!

**ELSŐRENDBŰ
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK.
KÉPVISELŐK KERESTETNEK.**

Megnyílt a Széchenyi Mulató

(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)

12 szenzációs szám

a Fővárosi Orfeumok előkelő b tagjai felleptével

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a **gyomor-, vese-, hóag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknél.** A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szénsavas (nauheimi) fürdők, vízgyógyintézetű kezelés, masszázs, svédorna diätikus étrend) **rendkívül kedvező eredményt mutat fel.**

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és **üdítő kellemes ital,** tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

A legjobb saját készítményű

cipők és csizmák

jutányos áron beszerezhetők:

Csapó-utca 19. sz. alatt

Mező Gábornál.

Bérbe adó. Eladó.

Margitfürdő-telepen

Iparvágánnyal ellátott, mintegy 800 négyzetméter beépített területtel bíró, rendkívül szilárdan épített, alapincézett épületcsoport, amely áll két 2 szobás lakásból, 2 óriási nagy munkateremből és 4 különböző helyiségből. Az egész épület alatt világos, hűvös és téglázott, illetve betonirozott pinczék ugyancsak lakásoknak, vagy raktáraknak, illetve műhelyeknek használhatók.

Az épület rendkívül alkalmas.

Termények, vagy bármily áruk beraktározására, bármely gyár részére, ezenkívül az épület már meglévő terv szerint lakásoknak is alakítható és a befektetett tőkének legalább 8 százalékos kamatozását hozza ki.

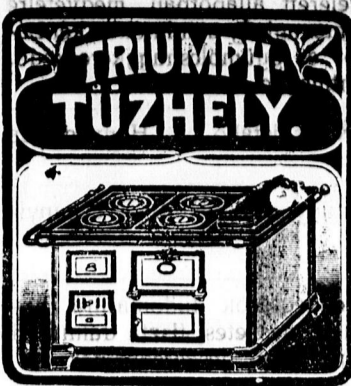
Ugyancsak a Margitfürdő-telepen kitűnő levegővel és vízzel bíró házhelyek cladók, A házhelyek kivétel nélkül ujonnan megnyitott utcára nyílnak és a Péterfiával, valamint Simonyi-uttal közvetlen összeköttetésben vannak. Nyaralók, valamint bérházak építésére kiválóan alkalmas terület.

A megvételhez összesen a vételár 20-25 százaléka szükséges készpénzben, a többi előnyös kölcsönrel fedezve. A telkekre építendő házakra terveket, valamint előnyös kölcsönt a vevő részére díjmentesen eszközöl ki és bővebb felvilágosítást nyújt

Klár Andor

irodája,

Piacz-u. 77. I. em. Telefon 445.

Aldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

W E L S (Felső-Ausztria).

➔ **ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

Uj találmány!

Telefon 718.

Uj találmány!

Fagymentes.

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonosok becses figyelmét felhívni azon körülményre hogy

Fagymentes vizöblítésű closet berendezését kizárólag csakis vállalatom útján szerezhetik be; mert erre vonatkozó **találmányomat szabadalmazás végett bejelentem.**

Ujrendszerű fagymentes berendezésem az eddig ismert angol closeteknél olcsóbb, jobb, tartósabb. A Háztulajdonosok Egyesületének tisztelt tagjai jétemes árendgeményben részesülnek. Rendelményeket csatornázási és vízvezetési vállalati irodámba

Zápolya-utca 6. szám alá kérek

intézni, ahol az ujrendszerű fagymentes closet találmányom rajzai megtekinthetők s bővebb felvilágosítás nyerhető tisztelettel:

Lehmann László.

Szabadalom bejelentve

Szabadalom bejelentve

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakábam vágó jobb kereskedésekben kapható.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhulást okozó gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1.20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JÁNOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

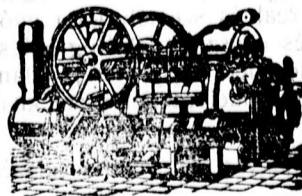
Linx 1909: aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott **túlhevített gőzzel működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10-800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépél.

Összgyártás 700 000 lóerőn felül

Apró hirdetések.

Eladó tanya 16 nyilas fekete föld a debreceni határban, Elep-Álomzugba. Cim a kiadó-hivatalban.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Test vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

EGERBEN emeleti uriház eladó. Bővebbet Balogh örnagnál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műórás Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház).

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperringer Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grifner Lajosnál, Tokajban.

Örökbe adnám jó családhoz 4 éves egészséges kis fiúmat. Czim a kiadóhivatalban.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Üvegszemű spangolmeggycet postakosaranként 2 koronáért, savanyításra ugorkát, káposztát, vajú babot 1.20 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Kecskeméti elsőrendű óriásszemű spangolmeggycet 3, válogatott szívcsereznyje 3 korona, postakosaranként utánvétellel szállítja Gyümölcskiviteli Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozott szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Kajszinbarackot, félerett állapotban, megvételre keresek. Ar- és mennyiség-ajánlatokat kér Lázár József szőlő- és gyümölcsnagykereskedő. Nagymaros, Hontmogyé.

Kiadó magtár, göré és istálló. — Honvéd-utca 28. szám.

Épületei vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ő-fehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződéssel önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cim: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakaesabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen „minta fájdalomcsillapító bedörzsöléshez” közzvény, csusz és a meg-hűlés egyéb következményei-nél legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz

Cséplési idényre ajánlok:

kiváló minőségű

angol gépszijat, gépolajat, tovote-kenőcsöt, Havre és üveg olajozókat, tömitéseket, dobsint gépkenőcsöt, gummi és kendertömlőket

Sesztina Lajos

vaskereskedése

Debreczen, Piac-utca 23.

Izzad a lába? Használjon Harsányi-féle „Formacint” mely bármely testrészi izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona

Kárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumas fájalmakat. Egy üveg ára 1 korona.

„Menthol” jegec sós-borszesz, az eddigi sós-borszeszek között leg-hatásosabb 30—50 fillér es 1 koronás üvegekben.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

Örökös állást nyerhet bárki havi

delemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviselőt a Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál (Budapest, VII., Károly-körut 13.) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.

Alaptőke 7 millió korona.

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselényi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.) Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

FELDMAN NÁNDOR és TÁRSA

BANK-ÜZLETE

Budapest, VI. Andrassy-ut 50.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidékéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztéses és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, iőzsdéi árfolyamon; állami-, városi subvenciók eskomptálása; kölcsönök, haszouélvezettel járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes.

Magyar és német levelezés! TELEFON 21—10. Magyar és német levelezés!